

Gymnázium, Praha 9, Českolipská 373

Maturitní témata z dějepisu

1. Pravek ve světě a u nás

Periodizace pravěku, přírodní podmínky a vývoj rodu homo, doba kamenná, neolitická revoluce, doba bronzová a formování evropské společnosti, doba železná – Keltové, proměna duchovního vývoje člověka v pravěku – umění, kultury, náboženství, stěhování národů

2. Mimoevropské říše ve starověku

Typy starověkých států, vývoj v oblasti Mezopotámie, dějiny starověké Palestiny, egyptská civilizace, význam dějin staroorientálních států – Indie, Čína, umění a vzdělanost starověku

3. Řecko a klasický antický svět

Počátky řeckých dějin – Kréta, mykénské období, archaické období řeckých dějin, klasické období antických řeckých dějin, války s Persií, peloponéská válka, říše Alexandra Makedonského a helénismus, řecká kultura a vzdělanost

4. Antický Řím

Od založení Říma – nejstarší dějiny na Apeninském poloostrově, Etruskové, dějiny římské republiky a její krize, římské impérium za principátu, dominát, krize impéria a jeho rozpad, kultura a vzdělanost antického Říma

5. Civilizační vývoj raného středověku

Křesťanství a vytváření církevní organizace, úloha církve, Byzantská říše – dědic antické tradice, Říše francká – typ raně feudálního státu, křesťanská Evropa a islám

6. Dějiny západní Evropy v 10. – 12. století

Vznik středověkých států v záp. Evropě – centralizace státní moci v Anglii a Francii, Vikingové a Evropa, křížové výpravy, vzdělanost a umění v raněstředověké Evropě

7. Vznik státních celků ve střední a východní Evropě v raném středověku

Vývoj ve východofrancké říši – vytváření vztahu německých králů a papežství – titul římského císaře, vznik státních celků západních, východních a jižních Slovanů – Sámova říše, Velká Morava, Kyjevská Rus, vznik polského státu, slovanské státy na Balkánském poloostrově, uherský stát

8. Počátky české státnosti – český stát v 10. – 12. století

Počátky české státnosti a první Přemyslovci, česko-německé soupeření, význam křesťanství a působení církevních institucí v přemyslovských Čechách, románské umění v Čechách

9. Sociálně – ekonomická a politická proměna Evropy v období vrcholného středověku

Hospodářská proměna Evropy ve 13. – 14. století, kolonizace, rozvoj měst, posilování měšťanské vrstvy a kulturní důsledky tohoto jevu, upevňování panovnické moci Francie a Anglie – řešení vzájemných mocenských sporů, Svatá říše římská národa německého, význam gotické kultury

10. Český stát za posledních Přemyslovců a za Lucemburků

Upevnění českého státu ve 13. století, nástup Lucemburků do evropské velmocenské politiky, kulturní a politický význam panování Karla IV., gotická kultura v Čechách

11. Duchovní krize feudální společnosti

Opravná hnutí v církvi, Jan Hus a husitství, husitské války, reformace v Německu, Švýcarsku a ve Francii, anglikánská církev, protireformace

12. Doba velkých společenských proměn – humanismus a renesance

Humanismus, renesanční kultura v Itálii a v západní Evropě, významné renesanční osobnosti – naplňování renesančního ideálu / podle vlastního výběru /, objevné plavby a jejich důsledky

13. Počátky novověku v Čechách

Čechy v době pohusitské, osobnost krále Jiřího z Poděbrad, Jagellonci na českém trůně – cesta ke stavovské monarchii, ekonomické, politické a náboženské poměry v Čechách na konci 15. století

14. České země v předbělohorském období

Nástup Habsburků na český trůn, náboženské poměry v Čechách, vláda Ferdinanda I., panování Rudolfa II., vzdělanost, literatura, hudba a výtvarné umění v předbělohorském období

15. Politické a náboženské konflikty v Evropě v 16. – 17. století

Náboženské války v Evropě v 16. století, třicetiletá válka jako totální evropský konflikt, české stavovské povstání, následky bitvy na Bílé hoře, Občanská válka v Anglii, Cromwellova diktatura, restaurace Stuartovců v Anglii a porážka jejich mocenské koncepce

16. Evropský absolutismus

Obecná charakteristika a konkrétní výklad dle výběru, vzestup Pruska, absolutistická Francie jako evropská velmoc, osvícenství v Evropě a modernizace absolutismu, vláda Marie Terezie a Josefa II., východní Evropa za vlády Petra I. Velikého a Kateřiny II. Veliké

17. Dějiny amerického kontinentu

Osídlování jižní a severní Ameriky, charakteristika střetu indiánské a evropské civilizace, boj amerických osad za nezávislost, vznik USA, řešení vnitřních problémů USA – válka Severu proti Jihu, posílení velmocenského postavení USA

18. Velká francouzská revoluce a napoleonské války

Počátky revoluce – diferenciací francouzské společnosti, od konstituční monarchie k republice, jakobínská diktatura a její důsledky, od direktoria k císařství, napoleonské války a Evropa, umění empíru

19. Od Vídeňského kongresu k nové revoluci

Jednání ve Vídni a Svatá aliance, habsburská monarchie v době metternichovského absolutismu, červencová revoluce ve Francii a její ohlas v Evropě, průmyslová revoluce, české národní obrození, jeho kulturní a politické aspekty

20. Evropa v roce 1848 - 1849

Revoluce ve Francii, pokus o sjednocení Německa a Itálie, revoluce v habsburské monarchii a v českých zemích, dědictví revoluce, politické proudy 19. století

21. Mocnosti a imperiální politika 2. poloviny 19. století

Francie císaře Napoleona III., Pařížská komuna, viktoriánská Anglie, Rusko ve 2. polovině 19. století, sjednocení Itálie, velmocenské snahy Pruska – sjednocení Německa

22. Postavení českých zemí v habsburské monarchii v letech 1848 - 1914

Habsburská monarchie v 2. polovině 19. století, Rakousko – uherské vyrovnání, české země v 2. polovině 19. století, česká společnost a politika před 1. světovou válkou

23. Změny ve světové politice a ekonomice v 2. polovině 19. století a na počátku 20. století

Specifika ekonomického a politického vývoje Evropy, Asie a Ameriky, technologické a technické proměny a jejich vliv na výrobně hospodářskou oblast, imperiální zájmy Velké Británie, Francie, Německa, USA, Japonska a Ruska – vojenské a politické konflikty

24. První světová válka

Příčiny a vznik koalic, sarajevský atentát a počátek války, blesková a zákopová válka, válka na vých., záp. a jižní frontě, říjnová revoluce v Rusku, vstup USA do války, versailleský mírový systém a poválečné uspořádání Evropy

25. Vznik ČSR a vývoj republiky do roku 1939

Odboj a vznik republiky / T.G.Masaryk /, poválečná stabilizace ekonomických, sociálních a politických problémů, politický systém ČSR, hospodářská krize a ohrožení mezinárodního postavení státu, rozbití republiky a mnichovská konference, kultura a věda v meziválečném období

26. Svět mezi dvěma světovými válkami

Poválečná situace v Evropě – nástupnické státy, poválečná obnova a nástup „zlatých 20. let“, totalitní systémy meziválečné Evropy – komunismus a fašismus, světová hospodářská krize a její důsledky, expanze fašismu a politika usmiřování v Evropě, kultura a věda v meziválečném období

27. Druhá světová válka

Rozbití ČSR a vytvoření protektorátu, vypuknutí druhé světové války, válka v Evropě 1939 – 1940, 1941 – 1945, mimoevropská bojiště – základní charakteristika, vojenská a politická podoba protifašistické koalice – mezinárodní konference – Teherán, Jalta, Postupim, charakteristické rysy druhé světové války

28. Základní problémy vývoje světa v letech 1945 - 1960

Důsledky 2. světové války, studená válka, německá otázka, vznik sovětského mocenského bloku, svět na pokraji nové války – Korea, Indočína, suezská krize, první krize sovětského bloku, počátky evropské integrace

29. Vývoj v Československu v letech 1945 -1993

Poválečné Československo, porážka demokracie v Československu, únor 1948, léta uvolnění, pokus o nápravu systému v Československu v roce 1968, normalizace v Československu, obnova demokracie a vznik České republiky

30. Vývoj světa od 60. let 20. století

Studená válka, proces dekolonizace, pokusy o mírové soužití rozděleného světa, svět demokracie a hospodářsky vyspělých tržních ekonomik, pád totalitních režimů východní Evropy, kultura a věda v 2. polovině 20. Století